การวิเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

สุทธิรัตน์ โมรารายˑ บัณฑิตา อินสมบัติˑˑ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้นปีที่ 1- 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ที่ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) จำนวน 800 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.964 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยวิธีสกัดองค์ประกอบหลัก และหมุนแกนองค์ประกอบแบบตั้งฉากด้วยวิธีแวริแมกซ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความประหยัดและอดออม ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอดทนอดกลั้น การมีมนุษยสัมพันธ์ การพึ่งตนเอง และ การมีมารยาท อธิบายเปอร์เซ็นต์ความแปรปรวนสะสมได้ 63.572

คำสำคัญ : จริยธรรมทางวิชาชีพ/ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ˑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ปีการศึกษา 2555
ˑˑ อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ที่ปรึกษา

Factor Analysis of Professional Ethic of Vocational Certificate Students under Nakhon Sawan Vocational Education office

Suttirat Moraray [*] **Bantita Insombat** [**]

Abstract

The purpose of this research was to study factor analysis of vocational certificate professional ethic of students under Nakhon Sawan Vocational Education Office The samples used consisted of 800 students obtained by multi-stage random sampling from the vocational certificate students under Nakhon Sawan Vocational Education office. The research tool was a questionnaire on professional ethic of vocational certificate students in Nakhon Sawan with, reliability corfficient of 0.964. The data was analyzed with descriptive statistics and Exploratory Factor Analysis with varimax rotation method.

The research results were as follows:

Professional ethic factor from this factor analysis resulted in of 11 factors: self-confidence, save, discipline, sacrifice, honesty, responsibility, initiation, tolerance, human relations,salf-reliance and manner. These factors have the cumulative percentage of 63.572 %

Keywords: Professional Ethic, Exploratory Factor Analysis.

[*] Student in Master of Education degree in Educational Research and Evaluation program, Nakhon Sawan Rajabhat University, 2012

[**] Lecturer Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Advisor.

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีความเป็นสากลและทันสมัยมากขึ้นวิทยาการและเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและพัฒนาไปอย่างไร้ขีดจำกัด เป็นเหตุให้วิถีชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมที่เรียบง่ายไปสู่ความสลับ ซับซ้อนและสับสน มีการแข่งขันทุกแง่มุม ความนิยมทางด้านวัตถุมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน คุณธรรมจริยธรรมซึ่งเคยกำกับควบคุมแนวคิดแนวปฏิบัติของคนถูกละเลยไปทำให้มีคนจำนวนไม่น้อยที่ไม่เห็นความสำคัญ การพัฒนาประเทศจะเป็นไปอย่างมีคุณภาพได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนด้วย สถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาและปลูกฝังจริยธรรม คือ สถานศึกษาต่างๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาก็เป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญสถาบันหนึ่งที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพและเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สถานประกอบการหรือนายจ้างต้องการให้มี จึงเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องและตอบสนองกับปรัชญาของกรมอาชีวศึกษาที่ว่า “ทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชาการ ใช้เวลาให้เกิดคุณ” สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้คือผู้เรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักเบื้องต้นแต่ละศาสนา มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัดและมีความกตัญญูกตเวที (กรมอาชีวศึกษา. 2542: 3)

จริยธรรมเป็นเสมือนบทบัญญัติของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้บุคคลประพฤติดีประพฤติชอบ จริยธรรมจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพของบุคคลในทุกสาขาอาชีพ การทำความเข้าใจกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจริยธรรมจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีความตระหนักถึงคุณประโยชน์และโทษที่เป็นผลสืบเนื่องจากการมีจริยธรรมและการขาด จริยธรรม นักจริยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้ให้ความหมายของ จริยธรรมทั้งที่เป็นพื้นฐานของความคิดและความหมายที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับพฤติกรรมในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น อาริสโตเติล (Aristotle) ได้กล่าวถึงความหมายของคุณธรรมจริยธรรมว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้ปัจเจกชนทั้งหลายอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (จำเริญ รัตน์ เจือจันทร์. 2548) ดังนั้น ความสุขจึงมีความเชื่อมโยงกับจริยธรรมด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับ ฟรอยด์ (Freud) ที่เชื่อว่า จริยธรรมกับมโนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์อยู่ในสังคมกลุ่มใดก็จะเรียนรู้ความคิดชอบชั่วดีจากสิ่งแวดล้อมในสังคมนั้นจนมีลักษณะพิเศษของแต่ละสังคมที่เรียกกันว่าการนำเอาเอกลักษณ์เป็นกฎเกณฑ์ให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อกำหนดโดยอัตโนมัติคนที่ทำชั่วแล้วรู้สึกสำนึกเกิดหิริโอตัปปะละอายใจตนเองถือว่าได้รับการลงโทษด้วยตัวเอง เมื่อสำนึกแล้วถึงละเว้นไม่ปฏิบัติอีกโดยไม่ต้องมีสิ่งควบคุมจากภายนอกเป็นการสร้างมโนธรรมขึ้นมาโดยไม่จำเป็นต้องสนใจองค์ประกอบของลำดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมในลักษณะทฤษฎีเช่นนี้ บทบาทของการศึกษา คือ การพัฒนาทางด้านจิตใจเพื่อเสริมสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่ระบบเศรษฐกิจและสังคมต้องการ ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษาเพื่อ

อบรมฝึกฝนการนำสติปัญญาไปใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976; อ้างถึงใน ประสาท อิศรปรีดา. 2523: 122-124) กล่าวว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กและวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ โดยจริยธรรมจะพัฒนาขึ้นในลักษณะสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีของพีเจย์เพราะการที่เด็กจะวินิจฉัยจริยธรรม (Moral Judgement) ว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี สิ่งใดควรหรือไม่ควรนั้นต้องอาศัยการใช้เหตุผลเชิงตรรกวิทยาและความคิดเชิงนามธรรม จากผลการศึกษางานวิจัยจริยธรรมในหลายสถานการณ์ที่แตกต่างกันจะทำให้เกิดความเข้าใจด้านจริยธรรมทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพนั้นๆได้

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าจริยธรรมทางวิชาชีพมีความสำคัญ และมีประโยชน์ต่อนักเรียนอาชีวศึกษา เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาจากอาชีวศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการมีทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้และมีจริยธรรมทางวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการประกอบอาชีพ การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนอาชีวศึกษานั้นมีความสำคัญกับนักเรียนอาชีวศึกษา เพราะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการมีจริยธรรมทางวิชาชีพในจิตใจของตนเองอย่างแท้จริงแล้วนั้น สังคมหรือประเทศชาติก็จะมีความสงบสุข แต่เนื่องจากตัวแปรที่เกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนอาชีวศึกษานั้นยังไม่มีการประมวลให้เห็นภาพรวมของลักษณะที่ดีหรือสำคัญตัวแปรต่างๆ ที่มีผู้ได้ทำการศึกษาและวิจัยยังอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาตัวแปรต่างๆที่เกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อจะได้ทราบองค์ประกอบของจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นกรอบความคิดในการวิจัยสรุปย่อได้ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของ Rest

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory)

ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรม Lawrence Kohlberg

แนวคิดจริยธรรมทางวิชาชีพของนักศึกษาอาชีวศึกษา

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่าองค์ประกอบที่เกี่ยวกับจริยธรรมทางวิชาชีพ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความประหยัด ความอดทน ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความตรงต่อเวลา ความกตัญญูกตเวที ฯลฯ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขปดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8,410 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ที่ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) จำนวน 800 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดจริยธรรมทางวิชาชีพ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ประเภทวิชาที่ศึกษาและสถานศึกษาที่กำลังศึกษา โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วยองค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพ 8 ด้าน ได้แก่ 1. ความรับผิดชอบ 2. ความซื่อสัตย์ 3.ความมีระเบียบวินัย 4. ความเสียสละ 5. ความประหยัด 6. ความอดทน 7. ความสามัคคี 8. ความเมตตากรุณา โดยแบบวัดคุณลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบระดับความสำคัญของคุณลักษณะต่างๆ จำนวน 5 ระดับ จากระดับมากที่สุดถึงระดับน้อยที่สุด จำนวน 80 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ .9643

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานและขอความอนุเคราะห์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ไปที่สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปที่สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์องค์ประกอบ จริยธรรมทางวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.03 คือไม่นำงานอื่นมาทำในขณะที่ปฏิบัติงาน บริจาคทรัพย์ของตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น เต็มใจที่จะรับงานในกลุ่มไปทำแม้จะไม่ใช่ส่วนของตนให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆตามความสามารถ รองลงมา คือ เต็มใจและยินดีถ่ายทอดความรู้ในการปฏิบัติงานให้กับเพื่อนๆที่ไม่เข้าใจ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 และต่ำสุด คือใช้วัสดุในการทำงานอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.40 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุด เท่ากับ 26.28 คือยอมทำงานแม้จะลำบากจนสำเร็จลุล่วง รองลงมาคือ มักจะมีเพื่อนหลายๆคนชวนเข้าร่วมกลุ่มทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 25.14 และต่ำสุด คือมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้า มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับ 16.08 การแจกแจงของข้อมูล พบว่า มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) มีค่าความเบ้ระหว่าง -.002 ถึง .576 แสดงว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีจริยธรรมทางวิชาชีพด้านต่างๆ ทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยการกระจายของข้อมูล พบว่า มีลักษณะการกระจายของข้อมูลแบบโค้งแบนกว่าปกติ (ค่าความโด่งเป็นลบ) มีค่าความโด่งระหว่าง -.126 ถึง -1.099

2. องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความประหยัดและอดออม ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอดทนอดกลั้น การมีมนุษยสัมพันธ์ การพึ่งตนเอง และ การมีมารยาท อธิบายเปอร์เซ็นต์ความแปรปรวนสะสมได้ 63.572

อภิปรายผล

องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพ มี 11 องค์ประกอบ ตรงกับสมติฐานที่ตั้งไว้ว่า องค์ประกอบของจริยธรรมทางวิชาชีพ มีองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 1 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 28.937 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ ไม่ประพฤติตนไปในทาง

ที่เสื่อมเสีย ตรวจตราความเรียบร้อยของห้องปฏิบัติงานทุกครั้ง จัดทำตารางปฏิทินปฏิบัติงานสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องปฏิบัติการ ปฏิบัติงานตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดเสมอ ตรวจสอบอุปกรณ์ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานบริจาคทรัพย์ของตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น อาสาช่วยผู้อื่นทำงานเสมอ แบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น นำสิ่งของที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของใช้ใหม่ ดูแลรักษาของใช้ส่วนตัวให้ใช้ได้นาน จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองประจำวัน ดูแลรักษาอุปกรณ์ต่างๆให้ใช้งานได้นาน ใช้สิ่งของที่มีอยู่ให้หมดก่อนนำของใหม่มาใช้ ใช้ทรัพย์สินส่วนรวมอย่างทะนุถนอม เพื่อยืดอายุการใช้งานให้นาน ประสานงานกับเพื่อนร่วมงานในระหว่างปฏิบัติงานเสมอ ทำงานกลุ่มให้สำเร็จ อยู่เสมอเต็มใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มที่ทำงานร่วมกันทุกครั้ง เต็มใจที่จะรับงานในกลุ่มไปทำแม้จะไม่ใช่ส่วนของตน ดูแลและไม่ทอดทิ้งเพื่อนที่ลำบาก ช่วยเหลือผู้อื่นปฏิบัติงานโดยไม่หวังผลตอบแทนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนที่ขาดแคลนเสมอ ให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ตามความสามารถ ยินดีสละสิทธิ์บางอย่างของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เต็มใจและยินดีถ่ายทอดความรู้ในการปฏิบัติงานให้กับเพื่อนๆที่ไม่เข้าใจ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช. และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือท้าทาย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบความประหยัดและอดออม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 2 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ8.299 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ ให้ความช่วยเหลืองานของหมู่คณะ มักอาสามาช่วยผู้อื่นทำงานในวันหยุด รับอาสาทำงานแทนเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่สบาย มักจะช่วยเพื่อนคิดแก้ปัญหาเมื่อเกิดปัญหากับเขา มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้า ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างคุ้มค่า ซื้อของที่จำเป็นเท่านั้น ใช้วัสดุในการทำงานอย่างคุ้มค่า ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ การประหยัด เช่น การใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน ปิดน้ำ ปิดไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ ใช้จ่ายเงินของส่วนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ ยงยุทธ์ (2544:35) ได้ทำการศึกษา จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ เขตการศึกษา 4 สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับจริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ ด้านการประหยัด มีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจใฝ่รู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งตนเอง และความอดกลั้น นักเรียนมีจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง 2) นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพที่มีสภาพครอบครัวต่างกัน (ครอบครัวปกติ และครอบครัวที่ไม่ปกติ) โดยภาพรวมพบว่านักเรียน นักศึกษามีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ7.250 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ มาปฏิบัติงานตรงตามเวลาไม่มาทำงานสาย เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาได้ดี สามารถทำงานร่วมกับทุกคนพร้อมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นอยู่เสมอ มักจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรืองานประจำปี มักจะมีเพื่อนหลายๆคนชวนเข้าร่วมกลุ่มทำงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มที่ทำงานช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มให้เสร็จก่อนส่งทุกครั้ง ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีวินัย คือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและข้อตกลงต่างๆ ของสถานศึกษาได้แก่ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ สิ่งแวดล้อมและเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดและประพฤติตนถูกต้องตามศีลธรรมอัน ดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ อังคะนาวิน (2553: 75) ได้ทำการศึกษา จริยธรรมของนักเรียนในวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งทำการศึกษาระดับคุณธรรมจริยธรรมขององค์ประกอบ 6 ด้าน คือ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความประหยัด และความเมตตากรุณา โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากรวมทั้งงานวิจัยของกฤษณะ จั่นเพชร (2552:58) ที่ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเทคนิคการผลิต ตามความต้องการของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะที่สถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยภาพรวม ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความผูกพันในองค์กร ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความสามัคคี

องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบความเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 5.076 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ รับอาสาทำงานมากกว่าเพื่อนคนอื่น อุทิศเวลาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆช่วยเพื่อนทำงานแม้งานของตนจะเสร็จแล้วก็ตาม แบ่งปันอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้กับเพื่อนทุกครั้งเมื่อเพื่อนขอยืม ทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิภพ วชังเงิน (2545: 19) ได้กล่าวถึงโครงสร้างคุณลักษณะของจริยธรรมโดยทั่วไปประกอบด้วย ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญู การรักษาระเบียบวินัย ความสามัคคี ความยุติธรรม การประหยัด ความเมตตา

กรุณา และความอุตสาหะ รวมทั้งงานวิจัยของนงนุช เทศทอง (2547: 29) ได้ทำการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การประหยัด และการมีระเบียบวินัย จำแนกตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ผลการศึกษา และอาชีพผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา ในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 จำนวน 369 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ใน 5 ด้านได้แก่ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การประหยัด และการมีระเบียบวินัย ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก รวมทั้งงานวิจัยของสุธารี เปาวิมาน (2545: 53) ได้ทำการศึกษา จริยธรรมของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ที่สถานประกอบการต้องการ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีจริยธรรม ดังนี้ 1) มีความรัก ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น 2) มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ 3) มีความตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 4) มีความยุติธรรมและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 5) มีความสามัคคีในหมู่คณะ 6) มีความตรงต่อเวลา 7) มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 8) ประพฤติตามระเบียบวินัยของสังคม และ 9) มีความขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาอาชีพ

องค์ประกอบที่ 5 องค์ประกอบความซื่อสัตย์สุจริต เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.281 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ ไม่เคยทุจริตในการปฏิบัติงาน ไม่พูดโกหกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง เก็บสิ่งของของผู้อื่นได้จะนำไปส่งคืนเจ้าของ ทำงานได้เรียบร้อยเสมอแม้จะใช้เวลานาน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ความซื่อสัตย์สุจริต คือ การพูดความจริง ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมฆ ขาวงาม (2548: 25) ที่ได้ทำการศึกษาสมรรถภาพทางวิชาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของช่าง และพบว่าสมรรถนะที่พึงประสงค์ที่สถานประกอบการต้องการนั้น นอกเหนือจากความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานแล้ว สถานประกอบการยังได้ให้ความสำคัญทางด้านคุณลักษณะส่วนตัวในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์ ความอดทน ความรับผิดชอบ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บุคลิกภาพ และการตรงต่อเวลา ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ส่งผลให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายตามต้องการได้ รวมทั้งงานวิจัยของกุหลาบ รัตนสัจธรรม และคณะ (2546: 68 – 70)ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย ทำการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อรวบรวมจรรยาบรรณ

วิชาชีพวิเคราะห์สังเคราะห์เชื่อมโยงถึงส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนร่วมของจรรยาบรรณทุกกลุ่มสาขาวิชาคือ ผู้ประกอบวิชาชีพควรมี ความซื่อสัตย์สุจริต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม รับผิดชอบ เคารพสิทธิผู้อื่น ไม่โกหกหลอกลวง และควรประกอบวิชาชีพโดยมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ รักษามาตรฐาน

องค์ประกอบที่ 6 องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 6 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ2.777 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้เสร็จลุล่วง แก้ไขและปรับปรุงงานที่ผิดพลาดให้ถูกต้องทันที ติดตามและไม่ละทิ้งงานกลางคัน ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จโดยไม่ต้องมีคนควบคุม ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ความรับผิดชอบ คือ การเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด มีความเพียรพยายามในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปรียา ด้วงวังหิน (2547 : 88)ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ จะช่วยให้เข้าใจสภาพปัญหาทางสังคมที่เกิดจากเยาวชนในวัยเรียนได้ การศึกษาค้นคว้านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนใน 5 องค์ประกอบ คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ และด้านความอดทน ของกลุ่มตัวอย่าง 228 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie และ Morgan และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling Technique) เป็นนักเรียนชาย 120 คน นักเรียนหญิง 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .35 ถึง .75 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบียนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบ t และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ในวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่นมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความอดทนตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 7 องค์ประกอบความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 7 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ1.946 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเอง ไม่เคยเซ็นต์ชื่อแทนผู้อื่น ไม่เคยลอกข้อสอบแม้จะทำข้อสอบไม่ได้ ดังที่สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือ การคิดสิ่งใหม่ๆที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา

องค์ประกอบที่ 8 องค์ประกอบด้านความอดทนอดกลั้น เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 8 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 1.774 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ ยอมทำงานแม้จะลำบากจนสำเร็จลุล่วง สามารถทำงานติดต่อกันได้เป็นเวลานาน ตั้งเป้าหมายแล้วจะต้องทำงานให้เสร็จ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ ความอดทนความอดกลั้น คือ มีสติและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ควบคุมกริยามารยาทในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549: 125 – 129) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัดและความกตัญญูกตเวที ผลการศึกษาพบว่านิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความอดทนอดกลั้น ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัด และความกตัญญูกตเวที อยู่ในระดับสูง และมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบที่ 9 องค์ประกอบการมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 9 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ1.489 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ มักได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำกลุ่มในการทำงานเสมอ สามารถฟังคำพูดประชดประชันของคนอื่นได้โดยไม่โต้แย้ง ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ การมีมนุษยสัมพันธ์ คือ การแสดงกิริยาท่าทางสุภาพต่อผู้อื่น การพูดจาสุภาพ การช่วยเหลือผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น การชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ กล่าวขอบคุณหรือกล่าวคำขอโทษตามสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555) ได้ทำการศึกษา เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมุ่งหวังจะให้การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษามีคุณภาพ สนองตอบเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ประสงค์จะให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ

อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข จึงต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้โดยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ได้แก่ ความมีมนุษยสัมพันธ์

องค์ประกอบที่ 10 องค์ประกอบการพึ่งตนเอง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 10 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 1.419 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ ยืมของผู้อื่นแล้วส่งคืนให้เจ้าของทุกครั้งไม่เคยรู้สึกท้อแท้เมื่อทำงานไม่สำเร็จ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์การพึ่งตนเอง หลังจากที่ได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนสามารถแก้ปัญหา ทำงานที่ได้รับมอบหมาย และหารายได้พิเศษได้ด้วยตนเองเมื่อจำเป็น

องค์ประกอบที่ 11 องค์ประกอบการมีมารยาท เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 11 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 1.324 มีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบคือ ไม่เคยหยิบอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ทำงานที่ยากจนเสร็จด้วยตนเองเสมอ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ทั้งในระดับ ปวช.และปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและลักษณะอันพึงประสงค์ การมีมารยาทไทย คือ การแสดงความเคารพเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทย กิริยาอาการ ที่ควรประพฤติปฏิบัติ อย่างมีขอบเขต หรือ มีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่ กาละ เทศะและสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความประหยัดและอดออม ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอดทนอดกลั้น การมีมนุษยสัมพันธ์ การพึ่งตนเอง และการมีมารยาท ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมทางวิชาชีพเพื่อจะได้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความประหยัดและอดออม ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต

ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอดทนอดกลั้น การมีมนุษยสัมพันธ์ การพึ่งตนเอง และการมีมารยาท ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. นำผลการศึกษาองค์ประกอบไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดจริยธรรมทางวิชาชีพ เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ

2. ทำการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างต่างๆ เช่น ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือระดับการศึกษาอื่น ครูผู้สอน สถานประกอบการที่รับผู้เรียนอาชีวศึกษาเข้าทำวานโดยตรงเพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพที่ได้ยังคงเดิมหรือไม่

3. ทำการศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมทางวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดอาชีวศึกษาภาคต่างๆ เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบจริยธรรมทางวิชาชีพที่ได้ยังคงเดิมหรือไม่

4. ควรทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่ 2 (Confirmatory second order factor analysis) เพื่อยืนยันว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีจริยธรรมทางวิชาชีพตามงค์ประกอบที่ได้ศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กฤษณะ จั่นเพชร. (2552). **คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเทคนิคการผลิตตามความต้องการของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**.**

กรมอาชีวศึกษา. (2542). **รายงานประจำปี 2543-2544 ครบรอบ 60 ปี**.กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. (2548).**จริยศาสตร์ : ทฤษฎีจริยธรรมสำหรับนักบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ดวงพร อุทัยสุริ. (2548). **ศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลา**.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ประสาท อิศรปรีดา. (2523). **จิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

รัชวิทย์ เมธีโชติเศรษฐ์. (2543). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามความต้องการของสถาน ประกอบการในจังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สุเมฆ ขาวงาม. (2548). **การศึกษาสมรรถภาพทางวิชาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของช่างตามความต้องการของสถานประกอบการโรงกลึงในเขตอีสานใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สาวิตรี ปัญญางาม. (2550). **การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมรัก เปล่งปลั่ง.(2545). **คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (ครุศาสตร์อุตสาหกรรม). กรุงเทพฯ: สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

****